Այս համարում

Հայերեն բաժին

1- Իրանահայ համայնք.....1
2- Հայաստան……..……..……..……..…..3
3- Իրան……..……..4
4- Հասարակական…….…… 5
5- Մշակույթ …..……..…….....9
6- Խոհեր……..…….....13

Պարսկերեն բաժին

1- Լուրեր, ...……....1
2- Իրանահայ Ճարտարապետներ..…..…..……2
3- Օտարները հայերի մասին……3
4- Հայերեն-պարսկերեն առածանի……..3

Շապիկի առաջին էջում՝ Մոխիրներից հառնած Մայրը

Վերջին էջում՝ Սբ. Հռիփսիմե եկեղեցի, Ղազվին, Իրան
Լուսանկարները էդ. Գերմանիկի

Համար 162, Փետրվար 2011 թ.

No. 162, February 2011

ÈàôÚê

Øß³ÏáõÃ³ÍÇÝ»õÑ³ë³ñ³Ï³Ï³Ý³Ùë³·Çñ
Արտոնատեր եւ գլխավոր խմբագիր՝
¾¹.´³Õ¹³ë³ñÛ³Ý

Փոստարկղ 15875-9488 Թեհրան - Իրան

Էլեկտրոնային փոստ՝ **louys_monthly@yahoo.com**
Ինտերնետային հասցեն՝ www.louysonline.com

LOUYS
Armenian Cultural and Social Monthly

License-holder and Editor-in-Chief
Ed. Baghdasarian
POBox 15875-9488 Tehran – Iran
E-mail : louys_monthly@yahoo.com
Internet : www.louysonline.com
Թերթի Գինը՝ Հատավաճառ - 5000 ռիալ
Բաժանորդագրություն՝
Իրան- մեկ տարի՝ 60,000 ռիալ
Արտասահման՝ մեկ տարի՝ 50 ԱՄՆ դոլար

Հոդվածների հեղինակների կարծիքները կարող են չհամընկնել խմբագրության տեսակետներին:
Արտատպության դեպքում հղումը «ԼՈՒՅՍ» - ին պարտադիր է:

«ՏԵՍԵԼ ԵՄ, ԹԵ ԻՆՉՊԵՍ ԵՆ ՀԱՅԵՐԻՆ ՊԱՏՇԳԱՄԲՆԵՐԻՑ ՑԱԾ ՆԵՏՈՒՄ»

Բաքվի ջարդերից անցել է 21 տարի

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Էդիտա Հարությունյանը Բաքվի ակադեմիայի միակ հայ ներկայացուցիչն էր:

Թեպետ որոշակի խտրականություն կար նրա նկատմամբ, գիտական հոդվածների տակ ուրիշի ստորագրությունն էր, սակայն մինչեւ 1988-ի դեկտեմբերը ավագ գիտաշխատողն իր հանդեպ թշնամանք ու ատելություն չէր զգում:

Ամեն ինչ սկսվեց Ալիեւի նախագահությունից: Հայերի նկատմամբ ակտիվ հետապնդումն ու զանգվածային սպանությունները սկսվեցին ղարաբաղյան հարցի բարձրացումից հետո: Հարազատները, ընկերները, որ միասին սեղան էին նստել, հաց կիսել, դարձան ոխերիմ թշնամիներ:

«Սումգայիթից հետո ոչ ոք չէր սպասում, որ նման բան կլինի նաեւ Բաքվում: Այդ ժամանակ Բաքվում ապրում էր ավելի քան 200.000 հայ: Երբ կոտորածները սկսվեցին, վախենում էինք փողոց դուրս գալ, դեմքերս շալով ծածկում էինք, որ չիմանային՝ հայ ենք: Դա ավելի սարսափելի էր, քան պատերազմը: Ես ու մայրս Բաքվից փախանք, եղբայրս մնաց: 1989-ին կարողացավ տանիքների վրայով փախչել ու գալ Հայաստան: Ամեն ինչ կորցրինք: Մինչեւ հիմա էլ սարսափով եմ հիշում Բաքվի կայարանի տեսարանը: Շուրջբոլորը խարույկներ էին վառել, լաց, բղավոց, միմյանց հրմշտում էին», հիշում է Էդիտա Հարությունյանը:

«Սեւ հունվարի» ականատեսներից **Էլենորա Ավանեսովան** պատմում է, որ ժամանակ առ ժամանակ զանգվածային սպանություններ, ծեծեր լինում էին, սակայն հիմնական վայրագությունները տեղի ունեցան հունվարի 13-19-ին: Հայերին փրկեց եղանակը. ադրբեջանահայերը համոզված են՝ եթե առատ ձյուն չգար, կշարունակեին հայերին զանգվածաբար սպանել:

→

در گذرگاه تاریخ

منبع : مجموعه اسناد تاریخی نژادکشی ارمنیان در امپراتوری عثمانی - ایروان ۱۹۹۱
گرداوری و ویرایش : پرفسور آکادمیسین م.گ. نرسیسیان
ترجمه : ادیک باغداساریان (ا.گرمانیک)

گزارش کنسول روسیه در قونیه به سفیر این کشور در اسلامبول

مارس ۱۸۹۶

در زمان کشتار ارمنیان (در تاریخ ۱۸ نوامبر ۱۸۹۵)، نیروهای انتظامی و ارتش تنها چهار ساعت پس از آغاز کشتار اقدام به برقراری آرامش و نظم کردند.
اینکه کشتار ارمنیان در برخی مناطق توسط مقامات عالی دولت مرکزی برنامه ریزی و فرماندهی می شد، هیچ شک و تردید نیست...

بطور کلی اهالی ترک با استفاده از چوب، داس، چماق، چاقو و خنجر و در یک کلام با بهره جویی از اسلحه سرد ارمنیان را به قتل می رساندند. گفته می شود که از جانب ارمنیان بویژه در منازل آنها تیراندازی هم شده است. با این حال خانه هایی که از آنها تیراندازی شده بود، نه تنها مورد چپاول و غارت قرار گرفته اند، بلکه با ساکنانشان به آتش کشیده شده اند.

پس از کشتارها و چپاول منازل و مغازه ها و ربوده شدن زنان و دختران، یعنی پس از اتمام برنامه کشتار، نیروی انتظامی از یونانیان و ارمنیان درخواست کرد تا اقدام به جمع آوری اجساد کشته های خود نمایند. و اما اجساد مقتولین پامبوکلی-خان (حدود ۲۰۰ نفر) را گاری چی ها به حیاط قلعه قدیمی شهر منتقل کردند.

من اطلاعات زیر را در باره کشته شدگان و چپاول شدگان گردآوری کرده ام:
تعداد قربانیان مسیحیان گریگوری و کاتولیک:

کشته ها

ارمنیان ۲۳۵ نفر **یونانیان** ۱۰ نفر **پروتستانها** ۸-۷ نفر
تعداد دختران ربوده شده ۳ نفر

که دو نفرشان برگشته اند و یک نفر هنوز پیدا نشده است.

و اما بر اساس اطلاعات روحانی بلند پایه گریگوری ارمنی، واتاپت تیرداد تعداد قربانیان و چپاول شدگان بقرار زیر است:
کشته ها ۳۴۶ نفر چپاول شدگان ۴۰۰ نفر سوخته ها در آتش سوزی ۲۷ نفر
بطوری که حدود ۱۳ نفر در آتش سوزی دو خانه سوخته اند.
زنان و دختران ربوده شده ۲۱ نفر

همه دختران غیر از یک نفر به خانه هایشان برگشته اند. تنها اجساد ۲۸۸ نفر جهت دفن به وارتاپت تحویل شده اند. (مردان، زنان و بچه ها)

و اما براساس آمار رئیس مدرسه جامعه جزوئیت قیصریه:
کشته ها ۳۶۰ نفر زخمی ها ۴۲۷ نفر چپاول شده ها ۳۶۲ نفر
خانه های به آتش کشیه شده ۲۷ باب مغازه های چپاول شده ۱۵۰-۱۴۰ باب
تعداد بی نوایان (که چپاول شده اند) به ۲۵۰۰ نفر می رسد.
کشته شدگان کاتولیک ۱۲ نفر
کشته شدگان پروتستان ۲۱ نفر
دختران ربوده شده ۲۵ نفر

بر پایه فهرست تهیه شده توسط اسقف کاتولیکهای ارمنی که در اختیار من گذاشته شده است:
کشته شدگان ۳۹۵ ارمنی
زخمی ها حدود ۴۰۰ نفر
دختران ربوده شده حدود ۶۰ نفر
خانه های غارت شده حدود ۵۰۰ باب
مغازه های غارت شده حدود ۲۰۰ باب
خانه ها سوخته ۲۷ باب

ارمنیان بعلت ترس و هراس دکان ها را باز نمی کنند و به مقامات نیز شکایت ارائه نمی دهند. شاید تنها ۵ درصد از آنها جرئت کرده است کرکره ها را بالا بکشد و در مغازه خود بنشیند و به مقامات بالا عریضه ارائه داده باشد.
ترک ها با دیدن بی تفاوتی مقامات در قبال اعتشاشات نوامبر و عدم مجازات عاملین، دامنه قتل و غارت را گسترش داده، یونانیان و ارمنیان را در مسیر جاده ها چپاول کرده اموال آنها را مال خود می کردند...
ترس و وحشت ارمنیان و یونانیان بدانجا رسیده است که اکنون آنان بدون حضور نیروهای انتظامی جرئت نمی کنند از آنکارا به قیصریه و بالعکس سفر کنند، من به این امر وقوف مکامل دارم... و واقعا"، چگونه ممکن است مسیحیان در ترس و وحشت بسر نبرند در حالیکه هیچیک از عاملان کشتار قیصریه و قتل های گیرشهیر و چپاول های جاده ای به مجازات نرسیده اند....

مسیحیان بویژه ارمنیان با دیدن بی عدالتی مقامات، عدم مجازات مجرمین ترک و عدم اعتماد به نیروهای ارتشی، در ترس و پریشانی همیشگی به سر می برند و نگران سلامتی و امنیت دارایی خود هستند و در برابر مسلمانان در عجز و ناتوانی قرار گرفته و ملتمسانه چشم به رحم و مروت از سوی آنان دوخته اند.

لیکن علی رغم همه این مطالب، نفرت مسلمانان نسبت به آنان کماکان ادامه دارد و این نفرت در همه جا بصورت اتلاق "کافر" به ایشان بویژه در روستاها نمایان می گردد و "سگ سفید یا سیاه" برایشان یکی و برابر است یعنی یونانیان و ارمنیان همان مسیحیان هستند.

خلاصه کلام اوضاع فعلی مسیحیان بطور کلی در منطقه آنکارا (آنقوره) در شهرها و روستاهای که من بازدید کرده ام خطرناک، مملو از رنج و زحمت و بی حمایتی است...

مشاور درباری آل. لویتسکی

ماهنامه ارمنی- فارسی زبان

لویس

صاحب امتیاز ، مدیر مسئول و سردبیر

ادیک باغداساریان

نشانی نشریه : تهران صندوق پستی ۹۴۸۸-۱۵۸۷۵

پست الکترونیکی: louys_monthly@yahoo.com

نشانی اینترنت : www.louysonline.com

چاپ احسان- تهران خیابان انقلاب شماره ۱۱۴۸ کدپستی ۶۳۵۶۱-۱۳۱۵۷ تلفن ۶۶۴۹۵۷۶۱

۱۶ صفحه تکشماره ۵۰۰ تومان

اشتراک مجله:تکشماره ۵۰۰ تومان ایران یک سال ۶۰۰۰ تومان خارج ۵۰ دلار

شماره حساب **۱۴۰۶۸۶۴۹۲** بانک تجارت شعبه مجیدیه سه راه ارامنه

- مقالات و دیدگاه های مندرج در ماهنامه «لویس» لزوما" بیانگر موضع مدیر مسئول و هیئت سردبیری نیست.
- مقالات ، عکس ها و مطالب رسیده باز گردانده نمی شود.
- نشریه در حک و اصلاح مقاله ها مجاز است.
- استفاده از مطالب « ماهنامه لویس» با ذکر ماخذ آزاد است.